

Byggnadsnämnden
Box 205
178 23 Ekerö

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
2020-09-23

BN § 160 TRAF.2020.48 512

Remiss - KSau §61 Motion för remittering - Inför parkering och tillstånd att köra bussfil för hemtjänstpersonal (KS20/74)

Beslut

Byggnadsnämnden föreslår att kommunstyrelsen avslår motionen.

Skälen till byggnadsnämndens ställningstagande redovisas närmare under "planeringsenhetens bedömning" i tjänsteutlåtande.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat (KSau §61) motion KS20/74 om att införa särskild parkering och tillstånd att köra i bussfil för hemtjänstpersonalen till byggnadsnämnden. Det är planeringsenhetens bedömning att motionen inte går att genomföra. Det saknas bland annat resurser och rutiner för att kunna införa nyttoparkering. Likställighetsprincipen och en effektiv användning av parkeringsinfrastrukturen bör prioriteras.

Bilaga:

Tjänsteutlåtande

Expedieras till:

Kommunstyrelsen

Avgifter i kronor

Bygglov/Startbesked _____ Planavgift _____

Byggnmälan, beslut om kontrollplan _____ Strandskyddsdispens _____

Lokaliseringsprövning _____ Avslag _____ Avgift _____

Faktura på avgiften översändes separat

Sign.

Pepijn Klaassen
Trafikplanerare
08-124 57 100
pepijn.klaassen@ekero.se

Byggnadsnämnden

Remiss - KSau §61 Motion för remittering - Inför parkering och tillstånd att köra bussfil för hemtjänstpersonal (KS20/74)

Dnr TRAF.2020.48

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat (KSau §61) motion KS20/74 om att införa särskild parkering och tillstånd att köra i bussfil för hemtjänstpersonalen till byggnadsnämnden. Det är planeringsenhetens bedömning att motionen inte går att genomföra. Det saknas bland annat resurser och rutiner för att kunna införa nyttoparkering. Likställighetsprincipen och en effektiv användning av parkeringsinfrastrukturen bör prioriteras.

Förslag till beslut

Byggnadsnämnden föreslår att kommunstyrelsen avslår motionen.

Tommie Eriksson
Miljö- och stadsbyggnadschef

Emma Embretsen
Planeringschef

Skälen till byggnadsnämndens ställningstagande redovisas närmare under "planeringsenhetens bedömning".

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen har remitterat (KSau §61) motion KS20/74 om att införa särskild parkering och tillstånd att köra i bussfil för hemtjänstpersonalen till byggnadsnämnden. Motionens formulering är "att Ekerö kommun ska verka för att införa P-platser för hemtjänstbilarna som är markerade med företagsnamn, samt att de ges tillstånd att köra i bussfilen."

Motionen innehåller alltså två delar, parkering och kollektivtrafikkörfält, som får beaktas separat. Dessutom finns andra förutsättningar på allmän plats och på

kvartersmark, samt innanför och utanför tätbebyggt område. Dessa beskrivs mer utförligt under "gällande förhållanden".

Gällande förhållanden

Parkering på allmän plats

På allmän platsmark gäller likställighetsprincipen i kommunallagen, vilken innebär att kommunmedborgare ska behandlas lika (Kommunallagen [1991:900] 2 kap 2 §). Allmän plats pekats ut i detaljplanerna (Plan- och bygglag [2010:900] 4 kap 5 §). Kommunens byggnadsnämnd kan ta beslut om lokala trafikföreskrifter utöver parkeringsreglerna i Trafikförordningen [1998:1276] angående stannande och parkering på allmän plats inom tätbebyggt område. Utanför tätbebyggda områden är det länsstyrelsen som tar beslut om lokala trafikföreskrifter.

Lokala trafikföreskrifter om stannande och parkering handlar i första hand om att kunna tillgodose framkomligheten i trafiken och säkerställa trafiksäkerheten i trafikmiljön. Kommunens byggnadsnämnd får dock besluta om lokala trafikföreskrifter för en viss trafikantgrupp, ett visst fordonsslag eller för fordon med viss last (Trafikförordningen [1998:1276] 10 kap 2 §). Genom denna möjlighet kan kommunen reservera parkeringsplatser på allmän platsmark för ett visst fordonsslag, till exempel personbilar eller lastbilar samt för personer med parkeringstillstånd för rörelsehindrade. För att gynna nyttotrafik och näringsidkare kan kommunen medge undantag för vissa parkeringsregler på gatumark. Ett så kallat nyttoparkeringstillstånd (nyttokort) kan utfärdas till yrkesverksamma näringsidkare som använder bilen i sitt arbete och är beroende av att kunna parkera i närheten för att kunna utföra sitt arbete. Exempel på yrkesgrupper som kan beviljas nyttoparkeringstillstånd är hantverkare, servicetekniker och hemtjänstpersonal som behöver parkera nära de adresser där de utför sina tjänster. Nyttoparkeringstillståndet kan ge tillåtelse att parkera längre tid än vad som annars är tillåtet och på plats med parkeringsförbud. Parkeringstillstånd för nyttotrafik bör ges för max ett år i taget. Kommunen har rätt att ta betalt för handläggning av tillstånden men även för själva tillståndet som då blir en förbetald avgift.

Om man tillämpar detta i Ekerö kommun, då skulle införandet av särskilda parkeringsplatser för nyttotrafik ha följande konsekvenser:

- Att införa ett parkeringsförbud genom en lokal trafikföreskrift på varje ställe där hemtjänsten jobbar. Arbetsställena förändras dock hela tiden, vilket skulle leda till en hög arbetsbelastning för trafikhandläggning och hantering av ärendena i byggnadsnämnden. Kapaciteten för att kunna handlägga dessa ärenden finns i dagsläget inte.

- Att införa ett system för att kunna medge nyttoparkeringstillstånd på dessa platser med parkeringsförbud för bilarna som används för hemtjänsten. Nyttokorten bör ges för varje enskilt fordon för maximalt ett år i tag, vilket också kommer att leda till en mycket stor arbetsbelastning. I dagsläget har Ekerö kommun ingen beredskap för att kunna jobba med nyttokort för parkeringen.

Platser som skulle avsättas för nyttobilar kommer inte kunna användas av andra bilar. Detta kommer påverka parkeringsmöjligheterna rent generellt. Det finns ett visst slöseri i resurser om en parkeringsyta reserveras för en användning på i snitt någon halvtimme per dag och därmed kommer att stå tomt resten av dagen. Dessutom bör systemet med nyttoparkering utformas på sådant sätt att det inte går att använda på platser där det råder parkeringsförbud på grund av framkomlighet eller trafiksäkerhet, eller att korten används för att parkera bilar utanför arbetstider (t.ex. nattetid).

Parkering på kvartersmark

Kommunen har ringa möjligheter att påverka parkeringsreglering på privatägd kvartersmark. Det finns en möjlighet, dock ingen skyldighet, att besluta om lokala trafikföreskrifter för att reglera parkering på kvartersmark. Detta kräver dock samråd med och i vissa fall även medgivande av markägaren. Skulle kommunen införa nyttoparkering, och skulle kommunen ta steget att ta beslut om liknande lokala trafikföreskrifter på kvartersmark, då har kommunen fortfarande ingen rådighet över tillämpningen av det kommunala nyttokortet på kvartersmark eftersom kortet bara gäller på allmän plats. Slutsatsen är att det enbart är upp till fastighetsägaren att reglera parkering på kvartersmark när det gäller nyttoparkering.

När det gäller parkering på kommunägd kvartersmark då är det tekniska nämnden som har delegerat beslutsansvar om parkeringsreglering. Kommunens kvartersmark omfattar mestadels skolor, äldreboende och vissa infartsparkeringar, där parkering för hemtjänstbilar inte känns aktuellt.

Kollektivtrafikkörfält

Ett kollektivkörfält är ett körfält som endast vissa fordon får använda. Målet med att inrätta kollektivkörfält (Trafikförordningen [1998:1276] 8 kap 2 §) är att öka kollektivtrafikens framkomlighet. De får endast trafikeras av linjetrafik, cykel och moped klass II om inget annat anges. Linjetrafik innebär "yrkesmässig trafik för persontransporter som är tidtabellsbunden". För att kunna använda ett körfält enbart som kollektivtrafikkörfält behövs en lokal trafikföreskrift. Inom tätbebyggt område är det byggnadsnämnden som tar beslut om lokala trafikföreskrifter, utanför tätbebyggt område är länsstyrelsen myndigheten som tar dessa beslut.

I Ekerö finns idag bara ett kollektivtrafikkörfält, mellan Närlundakurvan och cirkulationsplatsen vid Clas Horns väg i riktning mot centrum. Den lokala trafikföreskriften som möjliggör kollektivtrafikkörfält på Ekerövägen mellan 7 och 9 tillåter även taxi, motorcykel, färdtjänst och bussar över 3,5 ton i beställningstrafik.

Den 1 juni 2020 upphävdes den lokala trafikföreskriften som reglerade kollektivtrafikkörfältet på Ekerövägen mellan cirkulationsplatsen på Malmvik och kommungränsen på Nockebybron. Detta för att möjliggöra vägarbeten på väg 261, som kommer att pågå till år 2023. Eftersom vägen ligger utanför tätbebyggt område är det länsstyrelsen som får ta ett nytt beslut om införande av kollektivtrafikkörfält, då i båda riktningar under rusningstiden. Kommunen har alltså ingen möjlighet att ta ett beslut här, och kollektivtrafikkörfältet är idag inte i bruk.

Vid flera tillfällen har det kommit in önskemål hos Länsstyrelsen om att även tillåta vissa andra trafikslag eller fordonstyper på kollektivtrafikkörfält i Ekerö kommun. De senaste femton åren har byggnadsnämnden i sina yttranden mot Länsstyrelsen bedömt att sådana ansökningar bör avstyrkas (TRAF.2005.55, TRAF.2006.12, TRAF.2017.144, TRAF.2019.50). Följande resonemang har då hanterats:

- Att kollektivkörfälten redan står till förfogande under större delen av dygnet;
- Att kollektivkörfältens funktionalitet urholkas ju fler andra fordon tillåts använda körfältet;
- Att kollektivkörfälten reserveras för lätt identifierbara fordon är en förutsättning för en fungerande övervakning, men när andra fordon (miljöbilar, värdetransporter, leveransfordon, osv.) tillåts använda kollektivkörfält blir övervakningen allt svårare.
- Att andra fordon som använder kollektivtrafikkörfälten leder till att fler bilister kommer använda körfälten olagligt, eftersom de uppfattar att körfältet inte är i bruk om andra fordon också använder den.

Planeringsenhetens bedömning

Planeringsenheten på stadsbyggnadsförvaltningen har gjort följande bedömning av motionens innehåll: *”att Ekerö kommun ska verka för att:*

1. *Att införa P-platser för hemtjänstbilarna som är markerade med företagsnamn;*
2. *Att dessa ges tillstånd att köra i bussfilen.”*

Infora parkeringsplatser för nyttotrafik

Att införa parkeringsplatser på allmän plats för hemtjänstbilar är teoretiskt sätt möjligt. En ansökan om parkering ska dock behandlas för varje objekt för sig inom ramen för Trafikförordningen. Eftersom det är otydligt vilka objekt som avses är planeringsenhetens bedömning att motionen inte går att genomföra.

Förutom en utmärkning av parkeringsplatser skulle även dispens få anordnas för varje företag och varje fordon för sig. Det finns ingen möjlighet i lagstiftningen att markera parkeringsplatser för bilar med ett visst företagsnamn. Denna del av motionen anses därmed omöjligt att genomföra. Undantag på grund av nyttoparkering – om den skulle införas – bör ske för varje fordon för sig och upprepas varje år.

Att börja jobba med nyttoparkeringstillstånd skulle innebära en stor omställning i kommunens parkeringspolicy. Det är att föredra att ta beslut om väsentliga omställningar i en mer omfattande och sammanhängande parkeringsplan. Planeringsenheten på stadsbyggnadsförvaltningen har fått i uppdrag att ta fram en sådan parkeringsplan. Planen kan levereras på början av 2021 enligt projektbeskrivningen. Det är dock planeringsenhetens bedömning att nyttoparkering inte kan införas med nuvarande resurser som finns för hantering av lokala trafikföreskrifter, nyttokort och parkeringsövervakning.

Införandet av nyttoparkering innebär även en inskränkning av likställighetsprincipen på allmän plats. Dessutom skulle nyttoparkering leda till en ineffektiv användning av allmänt tillgängliga parkeringsplatser eftersom de används bara en kortare tid. Parkeringsplatser är redan en bristvara idag, framförallt i centrumnära lägen. Planeringsenhetens bedömning är att både likställighetsprincipen och en effektiv användning av parkeringsinfrastrukturen får prioriteras.

Dessutom finns det i Ekerö bara parkeringsförbud på ställen där parkerade bilar skulle utgöra ett hinder för framkomligheten eller på annat sätt skulle innebära en trafikfara. Att tillåta parkering på sådana ställen leder därför omedelbart till trafikfarliga situationer.

Kommunen har ingen rådighet över parkeringsreglering på kvartersmark. Därför kan kommunen inte verka för att införa parkeringsplatser för särskilda yrkesgrupper här och anses denna del av motionen omöjligt att genomföra.

Tillstånd att köra i körfält för kollektivtrafik

När det gäller en bedömning av användning av kollektivtrafikkörfältet, då gäller fortfarande samma argument emot tillståndet som har formulerats tidigare. Till detta kan läggas till att varje person som är i tjänst eller jobbar som egenanställd kan drabbas av förseningar i trafiken, vilket leder till ökade kostnader för arbetsgivare. Även här skulle likställighetsprincipen drabbas om vissa yrkesgrupper skulle få använda kollektivtrafikkörfälten, men inte andra.

Expedieras till:
Kommunstyrelsen

alg